Ruumiandmete seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste
muutmise seaduse eelnõu seletuskiri
Lisa 2
MÄÄRUSE KAVAND

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

Aadresside ja kohanimede süsteem

Määrus kehtestatakse avaliku teabe seaduse § 43^9 lõike 1 punkti 3 ja ruumiandmete seaduse § 58 lõike 1 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse andmekogude pidamist kindlustav ja ruumiandmete infrastruktuuri aluseks olev aadresside ja kohanimede süsteem (edaspidi *AKS*), sealhulgas AKS-i infosüsteem.

(2) Määruses lähtutakse ruumiandmete seaduse §-s 39 sätestatud aadresside ja kohanimede süsteemist.

(3) Koha-aadressis sisalduvate kohanimede esitamisel lähtutakse kohanimedele esitatavatest nõuetest, arvestades käesoleva määruse erisusi.

(4) Määruses reguleeritakse:
1) nõuded selliste nimede määramise ja esitamise kohta, mis koha-aadressis kasutatavate kohanimede hulka ei kuulu, ning kohanimede koha-aadressis kasutamise kohta;
2) paralleelaadresside esitamise nõuded;
3) nõuded eri liiki aadressiobjektide koha-aadressi esitamisel kasutatavate koha-aadressi struktuurielementide rakendamise ja lähiaadressi esitamise viisi kohta;
4) nõuded isikunime, tähtlisandi, numbri, eraldaja ja lühendi kasutamise kohta koha-aadressis;
5) koha-aadressi määramise, muutmise või kehtetuks tunnistamise registreerimiseks esitatavate andmete koosseis ja registreerimismenetluse kord;
6) AKS-i infosüsteemi volitatud töötleja, nõuded infosüsteemi pidamise kohta, infosüsteemile esitatavate ja sellesse kogutavate andmete koosseis, andmeandjad ja vajaduse korral muud infosüsteemi pidamise korralduslikud küsimused.

2. peatükk
Aadresside ja kohanimede süsteem

§ 2. AKS-i infosüsteem

(1) AKS-i infosüsteemi peetakse järgmistel eesmärkidel:
1) aadressiandmete kogumiseks, registreerimiseks, töötlemiseks ja säilitamiseks;
2) aadressiobjektide ühese identifitseerimise tagamiseks;

3) koha-aadresside määramise ja aadressiandmete töötlemise funktsioonide ühetaolise korralduse tagamiseks;
4) kohanimede kogumiseks, registreerimiseks, töötlemiseks ja säilitamiseks;
5) huviobjektiandmete kogumiseks ja töötlemiseks.

(2) AKS-i infosüsteemi ametlik nimetus on aadresside ja kohanimede andmete süsteemi infosüsteem.

(3) AKS-i infosüsteemi ametlik nimetus inglise keeles on System of Addresses and Place names Address Data System information system.

§ 3. AKS-i infosüsteemi pidamise ja andmete töötlemise viis

(1) AKS-i infosüsteemi peetakse infotehnoloogilise andmekoguna elektrooniliselt ja andmete töötlemisel kasutatakse automatiseeritud andmetöötlust.

(2) AKS-i infosüsteemi koosseisu kuuluvad:
1) aadressiregister edaspidi (ADS);
2) kohanimeregister (edaspidi KNR);
3) AKS-i andmete töötlemise ja aadressiteenuse osutamise liidesed.

(3) AKS-i infosüsteemi turvaklass on K2T2S0. Andmekogu turbeaste on keskmine.

(4) ADS-i koosseisu kuuluvad:
1) aadressiandmed;
2) huviobjektiandmed;
3) andmed punktides 1–2 toodud andmete menetluste kohta.

(5) KNR-i koosseisu kuuluvad:
1) kohanimeandmed, sealhulgas kohanime alusdokumendi andmed ja nimeobjekti andmed;
2) andmed kohanimeandmete menetluste kohta.

§ 4. AKS-i infosüsteemiga liidestamine

(1) AKS-i kasutamiseks ruumiandmete seaduse § 59 tähenduses liidestatakse koha-aadressiga seotud aadressiandmeid töötlev andmekogu AKS-i infosüsteemiga otse või kaudselt.

(2) Teabevaldaja liidestab oma riigi infosüsteemi kuuluva andmekogu otse AKS-i infosüsteemiga, kui tema andmekogus tekivad seosed isikute, esemete ja sündmuste ning koha-aadresside vahel, kasutades selleks pakutavaid X-tee teenuseid. Riigi infosüsteemi mittekuuluva andmekogu võib liidestada AKS-i infosüsteemiga ka teiste AKS-i infosüsteemi pakutavate teenuste kaudu.

(3) AKS-i infosüsteemiga liidestamiseks peab teabevaldaja tegema oma andmekogus järgmist:
1) viima oma andmekogus kasutuses olevad koha-aadressid vastavusse AKS-i infosüsteemi koha-aadressi struktuurielementidega ja looma teised vajalikud seosed andmekogu koostalitlusvõime tagamiseks;
2) seostama oma andmekogu koha-aadressid AKS-i infosüsteemi koha-aadressi identifikaatoriga või aadressiobjekti identifikaatoriga;

3) tagama oma andmekogus kasutatavate andmete seosed AKS-i infosüsteemi ajakohaste aadressiandmetega, sealhulgas koha-aadressi identifikaatori ja vajaduse korral aadressiobjekti identifikaatoriga, seejuures ei ole arhiveeritud andmete seoseid vaja ajakohastada.

(4) Teabevaldaja võib oma andmekogu liidestada AKS-i infosüsteemiga kaudselt ehk teise teabevaldaja andmekogu kaudu, kui on täidetud järgmised tingimused:
1) andmekogus ei teki uusi seoseid isikute, esemete ja sündmuste ning koha-aadresside vahel;
2) seosed isikute, esemete ja sündmuste ning koha-aadresside vahel koos AKS-i infosüsteemi identifikaatoritega võetakse üle mõnest teisest andmekogust, mis on AKS-i infosüsteemiga otse liidestatud.

3. peatükk
AKS-i infosüsteemi vastutav ja volitatud töötleja ning andmete esitajad

§ 5. Vastutava ja volitatud töötleja õigused ning kohustused

(1) AKS-i infosüsteemi vastutav töötleja on Maa- ja Ruumiamet.

(2) AKS-i infosüsteemi volitatud töötleja on Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus.

(3) Vastutav töötleja:
1) tagab AKS-i infosüsteemi pidamise õigusaktides sätestatud nõuete järgi;
2) tagab AKS-i infosüsteemi arendamise, haldamise ja pidamise finantseerimise;
3) juhib andmekogu arendustöid;
4) sisestab, töötleb ja avalikustab andmeid;
5) korraldab registri koostööd teiste andmekogudega;
6) tagab AKS-i infosüsteemile kohaldatavate infoturbenõuete täitmise ning korraldab nende rakendamise;
7) tagab andmekogu andmetega seotud kasutajatoe;
8) informeerib volitatud töötlejat aegsasti kavandatavatest muudatustest andmekogu pidamisel ning olulistest takistustest ja probleemidest registriga seotud kohustuste täitmisel;
9) määrab isikud, kellel on õigus registrisse andmeid sisestada, täiendada, muuta ja kustutada;
10) teeb oma pädevuse piires järelevalvet andmekogu pidamise üle.

(4) Volitatud töötleja:
1) korraldab AKS-i infosüsteemi majutamisest, hooldamise ja infotehnoloogilise haldamise;
2) kasutab andmekogu arendamiseks ja haldamiseks eraldatud vahendeid sihipäraselt ja tõhusalt;
3) teeb vastutavale töötlejale ettepanekuid AKS-i infosüsteemi arendamiseks;
4) korraldab AKS-i infosüsteemi arendustöid koostöös vastutava töötlejaga ning andmekogu infrastruktuuri hankimist või rentimist;
5) tagab AKS-i infosüsteemi suhtes kohaldatavate infoturbenõuete täitmise ning korraldab nende rakendamise;
6) korraldab infosüsteemi kantud andmete säilitamise kehtestatud nõuete kohaselt;
7) tagab AKS-i infosüsteemi kasutajatoe;
8) teavitab vastutavat töötlejat takistustest ja probleemidest AKS-i infosüsteemiga seotud kohustuste täitmisel.

§ 6. Aadressi- ja kohanimeandmete ning huviobjektide esitajad

(1) AKS-i infosüsteemile esitavad andmeid:
1) Maa- ja Ruumiamet katastriüksuste, Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatori (edaspidi *EHAK*) objektide ruumiandmete, Eesti topograafia andmekogusse (edaspidi *ETAK*) kantud hoonete ruumiandmete ja mitteametlike aadressiandmete kohta ja ruumiandmete seaduse § 55^1 lõike 4^1, 5, 6, 7 ja 8 kohaselt koha-aadresside määramise kohta ning ehitisregistrisse kantud hoonete ja hooneosade ruumiandmete kohta;
2) Rahandusministeerium väikekohtade ja liikluspindade kohanimeandmete kohta;
3) Statistikaamet Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatori kohta;
4) Siseministeerium Eesti rahvastikuregistris kehtiva elukoha ja lisa-aadressina kasutatavate aadressiandmete kohta;
5) Justiits- ja Digiministeerium äriregistrisse, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse kantud füüsilise isiku, ettevõtja, mittetulundusühingu, sihtasutuse, riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse asutuse elu- või asukoha aadressis ning korteriomandi korral kinnistusraamatusse kantud korteriomandi eriomandi esemeks olevale hoone osale vastava eluruumi või muu adresseeritava hooneosa aadressis kasutatavate aadressiandmete kohta;
6) kohaliku omavalitsuse üksused koha-aadresside määramise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta;
7) Maksu- ja Tolliamet töötamiseregistri tööd võimaldava isiku töökoha asukoha kohta;
8) huviobjektide andmeid haldavad andmekogude vastutavad töötlejad huviobjekti aadressiandmete kohta.

(2) Aadressi- ja kohanimeandmete esitaja:
1) tagab aadressiandmete järjepidevuse, luues seoseid kehtivate ja ajalooliste aadressiandmete vahel;
2) tagab oma andmekogus olevate aadressiobjekti andmete seostamise AKS-i infosüsteemis oleva aadressiobjekti andmetega;
3) teeb aadressiandmete muudatussündmusega seotud tegevused § 9 kohaselt;
4) tagab aadressitoimingute kättesaadavuse AKS-i infosüsteemile;
5) korrastab aadressiandmeid või korraldab nende korrastamist õigusaktides sätestatu kohaselt kooskõlastatult koha-aadressi määrajaga.

(3) Andmete õigsuse eest vastutab aadressiandmete esitaja. Vastutav töötleja ei ole kohustatud kontrollima esitatud andmete sisulist õigsust, kuid tal on õigus seda teha.

4. peatükk
Andmete koosseis

§ 7. AKS-i infosüsteemi kantavad andmed

(1) AKS-i infosüsteemi kuuluvasse aadressiregistrisse kantakse järgmised põhiandmed:
1) aadressi-, ja huviobjekti ja selle versiooni identifikaator;
2) aadressi-, ja huviobjekti oleku info;
3) aadressiobjekti ruumiaadress;
4) aadressi-, ja huviobjekti ruumikuju andmed, mis tekivad AKS-is infosüsteemis;
5) aadressiobjekti koha-aadress ja lähiaadress ning unikaalaadressi ja kohanime nõude tunnused;
6) aadressiobjekti ja koha-aadressi seospunkti koordinaadid;
7) aadressi- ja huviobjekti liikide klassifikaator;
8) koha-aadressi ja selle versiooni identifikaator;

9) koha-aadressi viitepunkti koordinaadid;
10) koha-aadressi oleku info;
11) normaliseeritud koha-aadress;
12) koodaadress;
13) koha-aadressi struktuurielementide andmed;
14) EHAK-i objekti viitepunkti koordinaadid;
15) aadressikoha viitepunkti koordinaadid;
16) aadressi-, ja huviobjekti toimingu tegija andmed;
17) aadressi-, ja huviobjekti toimingu tegemise aeg ja toiminguobjekti andmed;
18) mitteametlikud aadressiandmed;
19) aadressi- ja huviobjektiandmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
20) aadressiandmete õiguslik alus;
21) aadressi- ja huviobjektiandmete esitajate andmete seostamisel tekkivad andmed;
22) aadressi- ja huviobjektiandmete esitaja kood;
23) aadressi- ja huviobjektiandmete probleemid ja märkused ning nende metaandmed;
24) aadressiandmete järgnevusinfo;
25) aadressi- ja huviobjektiandmete muudatuste logid;
26) aadressi- ja huviobjektiandmete menetluse liik ja menetluse täiendandmed;
27) posti sihtnumbrid;
28) posti sihtnumbri ruumikuju andmed, mis tekivad AKS-i infosüsteemis;
29) posti sihtnumbri oleku info;
30) unikaalaadressi nõudega ala ruumikuju andmed.
31) aadressi- ja huviobjekti ligipääsandmed, mis tekivad AKS-i infosüsteemis;
32) arhiveeritud andmed.

(2) AKS-i infosüsteemi kuuluvasse kohanimeregistrisse kantakse järgmised põhiandmed:
1) kohanimi;
2) kohanime staatus, mis on üks järgmistest: ametlik nimi, ametlik rööpnimi, mitteametlik esikohanimi, mitteametlik muu nimi;
3) kohanime olek;
4) kohanimeobjekti liikide klassifikaator;
5) kohanimeobjekti ja selle versiooni identifikaator;
6) nimeobjekti liik ja olek;
7) nimeobjekti identifitseeriv tunnus nimeobjekti andmeid põhiandmetena pidavas andmekogus, juhul kui nimeobjekti andmed võetakse teisest andmekogust;
8) nimeobjekti tunnuspunkti koordinaadid;
9) kohanimeobjekti ruumikuju koordinaadid selle nimeobjekti kohta, mille andmeid ei ole üheski teises andmekogus ning mille asukoha tuvastamiseks ei piisa punktis 9 nimetatud andmetest;
10) kohanime alusdokumentide kohanimemääraja kehtestatud õigusakti liik, selle väljaandmise aeg ja jõustumisaeg;
11) kohanimenõukogu ametlikku kohanime kinnitava otsuse pealkiri, vastuvõtmise aeg ja otsuse jõustumise aeg;
12) muu alusdokumendi nimetus ning kui on olemas, selle koostaja, väljaandja ja välja andmise aeg;
13) kohanimetoimingu tegemise aeg, seisund, tegija andmed ja toiminguobjekti andmed;
14) kohanimeobjekti andmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
15) kohanimeandmete esitajate andmete seostamisel tekkivad andmed;
16) kohanimeobjekti andmete esitaja kood;
17) kohanimeobjekti andmete probleemid ja märkused ning nende metaandmed;

18) kohanimeandmete järgnevusinfo;
19) kohanimeandmete muudatuste logid;
20) kohanimeandmete menetluse liik ja menetluse täiendandmed;
21) arhiveeritud andmed.

(3) Ruumiaadress on aadressiobjekti arvutuslik (analüütiline) aadress, mis saadakse aadressiobjekti ruumikujude ning haldus- ja asustusüksuste ruumikujude analüüsimisel. Ruumiaadress koosneb haldus- ja asustusüksuste nimedest koos liigisõnadega ning vastavatest ruumilise osakaalu protsentidest 0,01% täpsusega.

(4) Normaliseeritud koha-aadress on AKS-i infosüsteemis standardiseeritud aadress, mis vastab ruumiandmete seaduses ja käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

(5) Koodaadress on koha-aadressi atribuut, mis koosneb koha-aadressi moodustavate struktuurielementide koodidest. Aadressi koodaadress peab olema unikaalne ka ajalooliste aadresside kaupa ja võrreldav osade kaudu.

(6) Mitteametlikud aadressiandmed on aadressiandmed, mida ei kasutata koha-aadressides ja mis ei osale aadresside normaliseerimises, kuid mida kasutatakse inimeste omavahelises suhtluses objekti asukoha leidmisel. Mitteametlikud aadressiandmed võivad olla seostatud üksikobjektiga (näiteks hoonega, kohanimeobjektiga) või piirkonnaga.

§ 8. Aadressi- ja kohanimeandmete ning huviobjektide esitajate esitatavad andmed

(1) Katastriüksuse kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) katastritunnus;
2) aadressiobjekti identifikaator;
3) aadressiobjekti liigi kood;
4) katastriüksuse ruumikuju andmed;
5) katastriüksuse kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
6) katastriüksuse sihtotstarve;
7) katastriüksuse kinnistusraamatu registriosa number, kui see on olemas;
8) menetluse andmed.

(2) EHAK-i objekti kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) EHAK-i objekti nimi;
2) EHAK-i objekti identifikaator AKS-i infosüsteemis, kui tegu on olemasoleva objekti muudatusega;
3) EHAK-i objekti kood;
4) EHAK-i objekti liigi kood;
5) EHAK-i objekti ruumikuju andmed;
6) EHAK-i objekti kehtestamise, muutmise või kehtetuks tunnistamise õiguslik alus ja õigusliku aluse vastuvõtmise kuupäev;
7) EHAK-i objekti kehtivuse algus- ja lõpuaeg.

(3) ETAK-isse kantud hoonete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) ETAK-i hoone identifikaator;
2) hoone ruumikuju andmed;
3) ETAK-i hoone tüüp.

(4) Ehitisregistrisse kantud hoonete ja hooneosade kohta ning eelnimetatud objektide ehitusloal ja ehitusteatisel olevate andmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) hoone või hooneosa identifikaator ehitisregistris;
2) aadressiobjekti identifikaator AKS-i infosüsteemis, kui tegu on olemasoleva objekti muudatusega;
3) aadressiobjekti liigi kood;
4) hoone ruumikuju andmed;
5) vajaduse korral hooneosa sissepääsu korrus;
6) vajaduse korral hooneosa ruumikuju andmed;
7) hoone kasutusotstarve, ehitise nimetus ja staatus;
8) hoone või hooneosa koha-aadress;
9) hoonete ja hooneosade aadressiandmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
10) menetluse andmed.

(5) Lõike 3 punktis 2 ja lõike 4 punktis 4 nimetatud andmete erinevuse korral eelistatakse ajaliselt hilisemat.

(6) Koha-aadresside määramise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta esitatakse AKS-ile infosüsteemile järgmised andmed:
1) aadressiobjekti liik;
2) aadressiobjekti identifikaator;
3) aadressiobjekti oleku info;
4) loodava aadressiobjekti ruumikuju andmed;
5) aadressiobjekti koha-aadress;
6) aadressiobjekti ja koha-aadressi seospunkti koordinaadid;
7) vajaduse korral hooneosa sissepääsukorrus;
8) koha-aadressi oleku info;
9) aadressitoimingu tegija andmed;
10) aadressitoimingu tegemise aeg ja toiminguobjekti andmed;
11) aadressiandmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
12) vajaduse korral aadressiandmete märkused ja menetluse täiendandmed.

(7) Eesti rahvastikuregistris kehtiva elukohana või lisa-aadressina kasutatavate aadressiandmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) Eesti rahvastikuregistri identifikaator AKS-i infosüsteemis;
2) elukoha või lisa-aadressina kasutatava aadressi identifikaator;
3) elukoha või lisa-aadressina kasutatava aadressi oleku info;
4) elukoha või lisa-aadressina kasutatav aadress, kui see ei ühti AKS-i infosüsteemi koha-aadressiga;
5) AKS-i infosüsteemi koha-aadressi identifikaator, kui elukoha või lisa-aadressina kasutatav aadress ja koha-aadress ühtivad;
6) AKS-i infosüsteemi aadressiobjekti identifikaator, kui elukoha või lisa-aadressina kasutatava aadressi seos aadressiobjektiga on leitud;
7) lisamärkus, kas tegu on elukoha aadressi või lisa-aadressiga.

(8) Äriregistrisse kantud ettevõtja või ühingu elu- või asukoha aadressis kasutatavate aadressiandmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) äriregistri identifikaator AKS-i infosüsteemis;
2) ettevõtja või ühingu elu- või asukoha aadressi identifikaator;
3) ettevõtja või ühingu elu- või asukoha aadressi oleku info;

4) ettevõtja või ühingu elu- või asukoha aadress, kui see ei ühti AKS-i koha-aadressiga;
5) AKS-i infosüsteemi koha-aadressi identifikaator, kui ettevõtja või ühingu elu- või asukoha aadressina kasutatav aadress ja koha-aadress ühtivad;
6) ettevõtte või ühingu nimi;
7) vajaduse korral lisamärkus.

(9) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud mittetulundusühingu või sihtasutuse asukoha ja aadressis kasutatavate aadressiandmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri identifikaator AKS-i infosüsteemis;
2) mittetulundusühingu või sihtasutuse asukoha aadressi identifikaator;
3) mittetulundusühingu või sihtasutuse asukoha aadressi oleku info;
4) mittetulundusühingu või sihtasutuse asukoha aadress, kui see ei ühti AKS-i koha-aadressiga;
5) AKS-i infosüsteemi koha-aadressi identifikaator, kui mittetulundusühingu või sihtasutuse asukoha aadressina kasutatav aadress ja koha-aadress ühtivad;
6) mittetulundusühingu või sihtasutuse nimi;
7) vajaduse korral lisamärkus.

(10) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse kantud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse asukoha ja aadressis kasutatavate aadressiandmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri identifikaator AKS-i infosüsteemis;
2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse asukoha aadressi identifikaator;
3) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse asukoha aadressi oleku info;
4) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse asukoha aadress, kui see ei ühti AKS-i infosüsteemi koha-aadressiga;
5) AKS-i infosüsteemi koha-aadressi identifikaator, kui riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse asukoha aadressina kasutatav aadress ja koha-aadress ühtivad;
6) riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse nimi;
7) vajaduse korral lisamärkus.

(11) Kinnistusraamatusse kantud korteriomandi esemeks oleva hoone osaga seotud aadressiandmete kohta esitatakse AKS-i infosüsteemile järgmised andmed:
1) kinnistusraamatu korteriomandi identifikaator;
2) korteriomandi oleku info;
3) korteriomandiga seotud katastriüksuse aadressist ja eriomandi eseme numbrist moodustatud aadressitekst, kui korteriomandi esemele ei ole määratud seost AKS-i infosüsteemi koha-aadressiga;
4) AKS-i infosüsteemi koha-aadressi ja aadressiobjekti identifikaatorid, kui korteriomandi esemele on määratud seos AKS-i koha-aadressiga;
5) „seost pole vaja“ tunnus, kui korteriomandi koosseisu ei kuulu ühtegi aadressi alusel eristamist vajavat objekti;
6) korteriomandi kirjeldus, milles on toodud eriomandi ese, eriomandi eseme otstarve (eluruum või mitteeluruum), tähistus plaanil ja mõttelise osa suurus;
7) vajaduse korral lisamärkus.

§ 9. Aadressiandmete muudatussündmus

(1) Aadressiandmete muudatussündmuseks loetakse §-s 8 loetletud andmete muudatust.

(2) Aadressiandmete esitaja peab tagama aadressiandmete muudatussündmuse korral §-s 8 nimetatud andmete esitamise vastutavale töötlejale.

(3) Vastutav töötleja võib esitatud andmete vastuvõtmisest keelduda, kui andmed on vastuolus õigusaktidega.

§ 10. Aadressitoimingu tegemine

(1) Koha-aadressi määraja teeb aadressitoimingud AKS-is infosüsteemis, esitades § 8 lõikes 7 loetletud andmed registreerimiseks.

(2) Kui koha-aadressi määraja on AKS-i infosüsteemi kaudu esitanud andmed registreerimiseks, kontrollib vastutav töötleja andmete kooskõla nõuetega ja varem registreeritud andmetega ning vajaduse korral normaliseerib esitatud koha-aadressi.

(3) Vastutav töötleja registreerib esitatud aadressiandmed ja annab AKS-i infosüsteemi vahendusel koha-aadressi määrajale kinnituse või jätab uued andmed registreerimata ning teavitab koha-aadressi määrajat puudustest kahe tööpäeva jooksul andmete esitamisest arvates. Vajaduse korral määrab vastutav töötleja puuduste kõrvaldamiseks tähtaja.

§ 11. Andmete õiguslik tähendus

AKS-i infosüsteemi kantud andmetel on informatiivne tähendus. Seadusega ettenähtud juhtudel on AKS-i infosüsteemi kantud andmetel õiguslik tähendus.

§ 12. Andmete avalikustamine

(1) AKS-i infosüsteemi andmed, välja arvatud § 7 lõike 1 punktis 16 nimetatud andmed, on avalikud ja kättesaadavad geoportaali kaudu.

(2) AKS-i infosüsteemi andmed on tasuta kasutatavad.

5. peatükk
Koha-aadressi esitamise nõuded

§ 13. Koha-aadressi üldnõuded ja tähtlisandi määramine

(1) Koha-aadressi struktuurielemendid esitatakse kas üldiselt üksikule või vastupidi. Ruumiandmete seaduse § 45 punktides 1–5 loetletud koha-aadressi struktuurielemendid tuleb esitada koos liigisõnaga.

(2) Liikluspinna liigisõna kirjutatakse täielikult välja. Erandina võib lühendada järgmisi liigisõnu:
1) maantee = mnt;
2) puiestee = pst;
3) tänav = tn.

(3) Väikekoha liigisõna kirjutatakse täielikult välja. Erandina võib lühendada järgmisi liigisõnu:
1) väikekoht = vkt;
2) aiandusühistu = AÜ;

3) suvilaühistu = SÜ;
4) garaažiühistu = GÜ.

(4) Koha-aadressis ei kasutata:
1) lühendeid, mis ei ole kohanimede puhul lubatud või käesolevas määruses kirjeldatud;
2) ebakohaseid sümboleid (näiteks ei kasutata koolonit, jutumärke, võrdlusmärke);
3) sidesõnu, asesõnu ja arvsõnu.

(5) Maaüksuse ega hoone nimes, sealhulgas käändes, ei kasutata:
1) piisava eristusvõimeta ega juurdemõeldavaid sõnu, näiteks „number", „krunt", „maatükk", „maaüksus", „katastriüksus", „talu", „maja", „kodu";
2) nimetuumana järgmisi maakonna, omavalitsuse, asustusüksuse, liikluspinna ega väikekoha liigisõnu „tänav", „tee", „puiestee", „maantee", „ringtee", „allee", „põik", „väikekoht", „küla", „vald", „linn", „alev" ja „alevik".

(6) Lõikes 5 nimetatud sõnade kasutamine on lubatud maaüksuse nimes, millel asub samanimeline liikluspind või teeregistris registreeritud tee.

(7) Kui koha-aadressi struktuurielemendid esitatakse ühes reas, kasutatakse nende eraldamiseks koma. Eraldi real esitades eraldusmärke ei kasutata. Koma ei kasutata väikekoha nime ja aadressinumbri vahel ega liikluspinna nime ja aadressinumbri vahel.

(8) Aadressinumbris ja hooneosa numbris kasutatakse araabia numbritega kirjutatud nullist erinevaid positiivseid täisarve.

(9) Erilisandis ja eristavas lisandis kasutatakse tähtlisandina eesti-ladina tähestiku tähti. Tähtlisanditena ei kasutata tähti i, l, o, š, ž, w, õ, ä, ö, ü. Soovitatav on vältida tähti t, p, h ja q. Tähtlisandi kasutamisel aadressinumbris ja hooneosa numbris määratakse tähtlisandid tähestiku järjekorras, alustades tähestiku algusest.

§ 14. Paralleelaadresside esitamine

(1) Paralleelaadresside olemasolul tuleb esitada kõik objektile määratud koha-aadressid.

(2) Kui paralleelaadressidena kasutatakse aadressikoha järgi määratud aadressi ja aadressiobjekti nime, kirjutatakse ettepoole aadressikoha järgi määratud aadress (näiteks Jänese tn 5 // Sillaotsa).

(3) Võrdse struktuuriga paralleelaadresside korral kirjutatakse aadressid tähestikulises järjekorras.

(4) Paralleelaadresside eraldajaks on topeltkaldkriips, mille ette ja taha jäetakse tühik (näiteks Pärnu maakond, Pärnu linn, Kapteni tn 4 // Pärnu maakond, Pärnu linn, Sadama tn 5).

(5) Sama haldus- ja asustuskuuluvusega paralleelaadresside esitamisel võib jätta haldus- ja asustusüksused igal järgneval aadressil välja kirjutamata, moodustades lähiaadressidest loetelu. Lähiaadresside eraldajana kasutatakse topeltkaldkriipsu, mille ette ja taha jäetakse tühik (näiteks Harju maakond, Anija vald, Kehra linn, Lille tn 10 // Mooni tn 2).

(6) Sama liikluspinna nimega paralleelaadressides võib igal järgneval aadressil jätta liikluspinna nime välja kirjutamata, moodustades liikluspinna nime järele numbriosadest loetelu. Numbriosade eraldajana kasutatakse topeltkaldkriipsu, mille ette ja taha jäetakse tühik (näiteks Aia tn 1 // 3 // 5).

§ 15. Liikluspinna järgi koha-aadressi määramine

(1) Maaüksuse nimi peab sisaldama liikluspinna kohanime täiskujul või teeregistris oleva terviktee nime, kui maaüksusel asub vähemalt üks järgmistest: teeregistri tee, liikluspind. Kui maaüksusel asub peamise objektina lisaks tervikteele ka teeregistris või kohanimeregistris olev sild, viadukt, estakaad, tunnel või liiklussõlm (edaspidi *nimega teeobjektid*), võib terviktee nime asemel kasutada vastava objekti kohanime täiskujul.

(2) Teeregistris olevate teede ristmiku maaüksuse nime määramisel tuleb kasutada selle terviktee nime, mille number teeregistris on väikseim, või nimega teeobjekti nime. Kui teeregistri tee on ristmikulõigus liikluspind, võib maaüksuse nimes kasutada kas teeregistris oleva väikseima numbriga terviktee nime, nimega teeobjekti nime või sellel ristmikul oleva liikluspinna kohanime.

(3) Väikekohas asuva tee, millele ei ole liikluspinna kohanime määratud ja mis ei ole teeregistris registreeritud, maaüksusele määratakse nimi, mis sisaldab väikekoha nimetuuma ning liigisõnana võib kasutada asjakohast liigisõna (näiteks üldmaa, teelõik).

(4) Koha-aadressi määramisel ruumiandmete seaduse § 48 lõike 2 punktis 1 või 3 nimetatud viisil määratakse koha-aadress liikluspinna järgi, millelt on juurdepääs aadressiobjektile.

(5) Koha-aadressi määramisel ruumiandmete seaduse § 48 lõikes 6 nimetatud viisil, kui hoonete vahel on suured vahemaad või liikluspinnad ristuvad, võib numbrivahemikud jätta vabaks.

(6) Võimaluse korral määratakse aadressinumber ilma tähtlisandita. Kui väljakujunenud järjestikuse numeratsiooni korral on vaja vahele lisada tähtlisandiga erilisandeid, määratakse tähtlisandid tähestikulises järjekorras, alustades tähestiku algusest ja arvestades aadressinumbrite suurenemise suunda.

(7) Liikluspinna järgi määratavates lähiaadressides kasutatavad aadressinumbrid määratakse ühesuunalises kasvavas järjekorras. Ühel pool liikluspinda kõrvuti asetsevatel maaüksustel või järjestikku paiknevatel hoonetel on ühesuunalises kasvavas järjekorras paaritud ja teisel pool liikluspinda kõrvuti asetsevatel maaüksustel või järjestikku paiknevatel hoonetel on ühesuunalises kasvavas järjekorras paarisnumbrid. Mõlemal pool liikluspinda kasvavad aadressinumbrid samas suunas. Väljakute ja platside ääres kõrvuti paiknevate maaüksuste ja hoonete korral võib kasutada ühesuunalises kasvavas järjekorras järjestikuseid aadressinumbreid.

§ 16. Maaüksuse koha-aadressi määramine

(1) Hoonestamata ja hoonestamisele mittekuuluva maaüksuse nimes, mis sisaldab liigisõna, võib unikaalsuse tagamiseks kasutada eristavat lisandit, milleks on:
1) liigisõnale järgnev üks suur eesti-ladina tähestiku täht ja sellele järgnev araabia numbritega kirjutatud nullist erinev positiivne täisarv (näiteks Kase tänav L2, Raja-Kulla tee T4, Juurdeveo raudtee R2);

2) liigisõnale järgnev araabia numbritega kirjutatud nullist erinev positiivne täisarv (näiteks Paikuse metskond 19), seejuures ei või eristav number vahetult järgneda nimetuumale ega aadressikoha liigisõnale.

(2) Hoonestamata ja hoonestamisele mittekuuluva maaüksuse, mis ei moodusta iseseisvalt kasutatavat kinnisasja, nimes võib eristava lisandina kasutada enne liigisõna „juurdelõige" lõikes 7 sätestatud erilisandit (näiteks Vasara tänav 1a juurdelõige; Kiige tänav 7/5a juurdelõige).

(3) Eristava lisandi osaline asendamine sõnaga on lubatud liikluspinna ja teeregistris oleva tee maaüksusel, kus võib eristava lisandi „L" asendada sõnaga „lõik", muutes kohanime liigisõna ja vajaduse korral ka nimetuuma omastavasse käändesse (näiteks Kase tee lõik 2, Pika tänava lõik 3, Rohelise põigu lõik 4).

(4) Raudtee maaüksuse nimes võib eristava lisandina kasutada piketaaži tähistavaid numbreid või numbrivahemikke ja nendele järgnevat lühendit „km" (näiteks Tallinn-Lelle-Pärnu 50 km; Tallinna-Tapa raudtee 112-115,8 km). Piketti tähistav number võib sisaldada koma. Piketti tähistavate numbrite vahele kirjutatakse sidekriips. Raudtee nime ja esimese piketi numbri ning viimase piketi numbri ja lühendi „km" vahele jäetakse tühik.

(5) Maaüksuse nimes kasutatakse kohanimede eraldajana sidekriipsu, millele on mõlemale poole jäetud tühik.

(6) Kui maaüksus asub mitmes asustusüksuses, määratakse koha-aadressis neist ainult üks. Koha-aadressis määratavaks asustusüksuseks valitakse üks järgmistest võimalustest, mis kehtib ka sellise maaüksuse määratluse korral, mis asub mitmes linnaosas või väikekohas:
1) maaüksusel asuva aadressiobjekti asukohajärgne asustusüksus;
2) maaüksusel asuva aadressiobjekti olemasolul eelistatakse asustusüksust, kust on peamine juurdepääs maaüksusel asuvale aadressiobjektile ja mille koosseisu maaüksus koos aadressiobjektidega tunnetuslikult kuulub;
3) aadressiobjekti puudumise korral eelistatakse asustusüksust, kust on peamine juurdepääs maaüksusele;
4) aadressiobjekti ja püsiva juurdepääsu puudumise või valikute võrdväärsuse korral eelistatakse asustusüksust, kus asub kõige suurem osa selle maaüksuse territooriumist.

(7) Maaüksuse lähiaadressi erilisandiks võib olla üks järgmistest võimalustest:
1) aadressikoha järgi adresseerimisel number aadressinumbrina (näiteks Metsa tn 5);
2) aadressikoha järgi adresseerimisel number ja sellele vahetult järgnev väiketäht tähtlisandina – kasutatakse, kui vabu järjestikuseid numbreid ei ole selles piirkonnas otstarbekas määrata (näiteks Metsa tn 5a);
3) aadressikoha järgi adresseerimisel number ning sellele vahetult järgnevad kaldkriips ja täiendav number – kasutatakse, kui maaüksusel asub paarismaja, ridaelamu, kärgelamu, vaipelamu, ridagaraaži või muu taolise hoone (edaspidi liithoone) sektsioon (näiteks Metsa tn 5/1);
4) aadressikoha järgi adresseerimisel number ning sellele vahetult järgnevad väiketäht, kaldkriips ja täiendav number – kasutatakse, kui maaüksusel asub liithoone sektsioon (näiteks Metsa tn 5a/1);
5) aadressikoha järgi adresseerimisel number ning sellele vahetult järgnevad kaldkriips, täiendav number ja väiketäht – kasutatakse, kui maaüksusel asub liithoone sektsioon ja välja on antud nii põhinumbrid kui ka täiendavate numbrite järjestikused vahemikud ning teiste

aadressiobjektide ümbernumereerimine ei ole otstarbekas või maaüksusel asub mitu liithoone sektsiooni või lisaks liithoone sektsioonile eraldiseisev unikaalaadressi vajav hoone (näiteks Metsa tn 5/1a);
6) aadressikoha järgi adresseerimisel number ning sellele vahetult järgnevad väiketäht, kaldkriips, täiendav number ja väiketäht – kasutatakse, kui maaüksusel asub liithoone sektsioon ja välja on antud nii põhinumbrid kui ka täiendavate numbrite järjestikused vahemikud ning teiste aadressiobjektide ümbernumereerimine ei ole otstarbekas või maaüksusel asub mitu liithoone sektsiooni või lisaks liithoone sektsioonile eraldiseisev unikaalaadressi nõudega hoone (näiteks Metsa tn 5a/1a);
7) maaüksuse nimele vahetult järgnev kaldkriips ja number aadressinumbrina – kasutatakse, kui väljaspool unikaalaadressi nõudega ala oleval maaüksusel, mida ei adresseerita aadressikoha järgi, asub liithoone sektsioon (näiteks Maasika/1).

§ 17. Hoone koha-aadressi määramine

(1) Hoonele määratakse ainult üks koha-aadress, mis peab olema kooskõlas maaüksuse koha-aadressiga.

(2) Kui hoone all on mitu maaüksust, peab tagama, et hoone aadressiga oleks kooskõlas selle maaüksuse aadress, millel asub hoone peasissepääs. Kui hoone peasissepääs jääb mitmele maaüksusele, peab hoone aadress olema kooskõlas vähemalt ühe maaüksuse aadressiga.

(3) Kui hoonesse on mitu sissepääsu, võib määrata vastavate liikluspindade järgi paralleelaadressid. Sama liikluspinna järgi hoonele paralleelaadresside määramine on lubatud, kui ehitustehniliselt osadeks mittejaotuv hoone koosneb välisilmelt mitmest eraldi tajutavast hoonest.

(4) Hoonele on lubatud määrata eri paralleelaadressideks mitu nime, kui hoone all on mitu nimega maaüksust ja sellesse hoonesse on nendelt eraldi sissepääsud ning hoonet ei saa ehitustehniliselt maaüksuse piiri järgi osadeks jagada.

(5) Kui maaüksus asub mitmes asustusüksuses ning hooned asuvad erinevates asustusüksuses, siis hoonele määratakse aadress tema asukohajärgse asustusüksuse järgi ning see võib erineda tema aluse maaüksuse aadressis olevast asustusüksusest.

(6) Kui maaüksusel asub mitu unikaalaadressi nõudvat hoonet, määratakse hoonetele eristuvad aadressid järgmiselt:
1) paragrahvi 16 lõike 7 punktide 1–6 kohaselt, seejuures peab hoonete aadressid kajastama ka maaüksuse aadressis paralleelaadressidena (näiteks maaüksusel lähiaadressiga Metsa tn 5 // 7 asub kaks hoonet Metsa tn 5 ja Metsa tn 7);
2) lisades § 16 lõike 7 punktide 1–2 kohaselt määratud maaüksuse aadressinumbrile vahetult järgneva kaldkriipsu ja täiendava numbri, seejuures ei kajastata hoonete täiendavaid numbreid maaüksuse aadressis (näiteks maaüksusel lähiaadressiga Kuuse tn 8 asub kaks hoonet Kuuse tn 8/1 ja Kuuse tn 8/2);
3) maaüksuse nimele järgneb vahetult kaldkriips ja hoone aadressinumber, seejuures ei kajastata hoonete aadressinumbreid maaüksuse aadressis (näiteks maaüksusel nimega Raja asub kaks hoonet aadressidega Raja/1 ja Raja/2).

(7) Kui maaüksusel asub ainult üks liithoone sektsioon või muu hooneosa ning kui hoonet on ehitustehniliselt võimalik maaüksuse piiri järgi osadeks jagada, käsitletakse sellist liithoone

sektsiooni adresseerimisel eraldi hoonena. Sellise liithoone osa ja selle aluse maaüksuse lähiaadressi peab määrama § 16 lõike 7 kohaselt kõikide liithoone sektsioonide lõikes ühetaoliselt. Väljaspool unikaalaadressi nõudega ala võib eelkirjeldatud liithoone osadele ja nende maaüksustele määrata nimed ilma erilisandit määramata.

(8) Kui maaüksuse koha-aadressiks on määratud mitu paralleelaadressi, on mitme hoone korral lubatud kasutada erinevaid lähiaadresse.

(9) Kui maaüksuse paralleelaadresside hulgas on aadressikoha järgi määratud aadress ja nimi, tuleb hooned adresseerida aadressikoha järgi määratud aadressiga.

(10) Erandina on lubatud lõikes 8 kirjeldatud paralleelaadresside olemasolul määrata kõigile sellel katastriüksusel asuvatele hoonetele lähiaadressiks nime, kui tegu on ruumiandmete seaduse § 48 lõike 2^1 rakendamisega.

§ 18. Korteri ja muu hooneosa koha-aadressi määramine

(1) Kui hoones asuvad korterid või muud koha-aadressi vajavad hooneosad, lisatakse hooneosa number hoone aadressinumbrile tühikuta sidekriipsu järel (näiteks Raua tn 3-65, Pae tee 87-26).

(2) Korteritele ja muudele hooneosadele määratakse ühe hoone ulatuses unikaalsed numbrid järjest suurenevalt, alustades alumiselt korruselt. Kui ehitisregistrisse kantud hoonet käsitatakse AKS-i mõistes mitme hoonena, määratakse hooneosadele unikaalsed numbrid kas ehitisregistri hoone või selle ruumikuju kaupa.

(3) Hooneosade kokkuehitamisel määratakse kokkuehitatud hooneosale üks number ja ülejäänud hooneosade ümbernumereerimine ei ole nõutav.

(4) Hooneosade jagamisel võib hooneosa numbrile lisada täiendava numbri kaldkriipsu järel, alustades number 1-st (näiteks korter 12/1 ja 12/2), või lisada hooneosa numbrile vahetult järgneva tähtlisandi, alustades tähestiku algusest (näiteks korter 12a ja 12b). Hooneosade jagamisel, kui kõik põhinumbrite ja täiendavate numbrite järjestikused vahemikud on välja antud, võib lisada hooneosa numbrile vahetult järgneva tähtlisandi, alustades tähestiku algusest (näiteks korter 12/1a ja 12/1b). Hooneosade jagamisel, kui kõik põhinumbrite ja tähtlisandite järjestikused vahemikud on välja antud, võib lisada hooneosa numbrile vahetult järgneva kaldkriipsu ja täiendava numbri (näiteks korter 12a/1 ja 12a/2).

(5) Hoonel, mis koosneb ainult ühest korterist või ühest adresseerimist vajavast hooneosast, ühtivad hoone ja hooneosa koha-aadress.

(6) Kui hoonel on mitu paralleelaadressi, valitakse hooneosa adresseerimiseks neist üks.

(7) Kui liithoone sektsioonid on erinevatel maaüksustel, käsitatakse neid sektsioone eraldi hoonetena ja adresseerimisel lähtutakse § 17 lõikes 6 sätestatud nõuetest.

(8) Kui liithoone on tervikuna ühel maaüksusel, võib sektsiooni numbri määrata ühena järgmistest:
1) kui sektsiooni käsitatakse korteritena või muude adresseerimist vajavate hooneosadena, määratakse sektsiooni numbrid lõike 1 järgi;

2) kui sektsiooni käsitatakse eraldi hoonetena, määratakse sektsiooni numbrid § 16 lõike 7 järgi.

6. peatükk
Andmete kandmine AKS-i infosüsteemi arhiivi

§ 19. Andmete säilitamine

(1) Andmete säilitamisel, arhiveerimisel ja hävitamisel lähtutakse arhiiviseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

(2) Kehtetuks tunnistatud aadressiandmed säilitatakse AKS-is infosüsteemis.

(3) AKS-i infosüsteemi kantud andmeid säilitatakse tähtajatult.

7. peatükk
Rahastamine ja likvideerimine

§ 20. AKS-i rahastamine

(1) AKS-i infosüsteemi pidamise kulud kaetakse riigieelarvest vastutavale ja volitatud töötlejale selleks eraldatud vahenditest.

(2) Aadressiandmete esitajad kannavad nendele AKS-i infosüsteemi andmete edastamisega kaasnevad kulud.

§ 21. AKS-i likvideerimise kord

(1) AKS-i infosüsteemi likvideerimise otsustab Vabariigi Valitsus regionaalministri ettepanekul.

(2) AKS-i infosüsteem likvideeritakse kooskõlas arhiiviseadusega ja avaliku teabe seaduse § 43^9 lõike 1 punkti 6 alusel kehtestatud õigusaktiga.

8. peatükk
Rakendussätted

§ 22. Määruse kohaldamine

Paragrahvi 19 lõike 5 punktis 2 sätestatut ei kohaldata enne 2022. aasta 12. detsembrit määratud koha-aadressidele.

§ 23. Määruse kehtetuks tunnistamine

Keskkonnaministri 16. juuni 2021. a määrus nr 32 „Aadressiandmete süsteem“ tunnistatakse kehtetuks.

Kristen Michal
Peaminister

Liina Vahtras
Majandus- ja tööstusminister

Keit Kasemets
Riigisekretär